

Til Sundhedsudvalget

Angående B 13, brev til Sundhedsudvalget og Indenrigs- og Sundhedsministeren.

Borgerforslaget oprettede jeg for at gøre opmærksom på, hvor mangelfuldt vores system er, når det drejer sig om børn, der mister forældre, såvel som søskende. Jeg kan personligt ikke stå på mål for et bredere forslag, da det er uden for min ufrivillige barske erfaring. Men selvfølgelig ønsker jeg, at alle børn i sorg bliver grebet af voksne, som er rustet til de svære følelser og de sårbare samtaler, som kommer, når døden bliver en del af børnelivet. Voksne, som har ressourcerne til at se forskellen på usunde reaktioner og sunde reaktioner på en usædvanlig situation. Fordi hvad er normal adfærd for en 5-årig i sorg? Eller en 2-årig, der endnu ikke er verbal? Eller en tweenager?

Det er ikke det vigtigste, at borgerforslaget bliver vedtaget. Det vigtigste er, at der bliver vedtaget et systemiseret beredskab til familier med børn i sorg, som ikke kræver familiernes eget initiativ. Fordi børn kan ikke selv række ud. Børn kan ikke selv have ansvaret for, hvorfor de har så ondt inden i. De kan ikke selv have ansvaret for at forstå eller begribe, hvad det vil sige at dø. Det er de voksnes ansvar, det er forældrenes ansvar. Og ikke alle forældre har overskud til selv at tage initiativ til at søge hjælp.

Spørgsmålene, reaktionerne, frustrationerne, tårerne bliver en del af livet, ofte ud af det blå. I køen i Netto, under godnat læsningen eller når lynlåsen i jakken driller. Bittesmå ting kan vælte alt, når børn er i sorg. Derfor er det væsentligt, at forældrene har en basal viden og forståelse af, hvordan de bedst muligt støtter deres egne børn igennem sorgen og ind i den nye virkelighed.

Beslutningsforslaget bygger på en tidlig og forbyggende støtte, så familierne netop er bedst muligt klædt på til, hvad der sandsynligvis vil blive den sværeste periode i deres liv. Trygheden, der vil komme med en tidlig og forebyggende støtte, skal afværge at børnene får komplicerede sorgreaktioner og et usundt mentalt helbred, der kan påvirke og/eller være ødelæggende for resten af deres liv.

Sundhedsministeren omtalte Serviceloven §50 som et værktøj. Det er dybt foruroligende, eftersom denne omfatter de børn, hvor der allerede er tegn på usunde reaktioner, mistrivsel, svære reaktioner, relationer eller anden bekymrende adfærd. Dette "værktøj" sættes ind alt for sent og når sorgen allerede har "sat sig negativt". Således mener jeg ikke, at Serviceloven §50 som et værktøj er den rette eller tilstrækkelige omsorg i de tilfælde, hvor børn mister forældre såvel som søskende.

Det var nervepirrende og bekymrende at overvære 1. behandling af beslutningsforslaget om et beredskab som griber børn i sorg. Blandt andet fordi en essentiel del af beslutningsforslaget blev overset; nemlig vigtigheden i, at de kriseramte familier ikke selv skal tage initiativet og opsøge hjælpen. Dette er en fuldkommen uoverstigelig handling, når familien er i dyb sorg og måske endda chok. Her taler jeg både ud fra mine egne barske erfaringer, men også på vegne af de mange af personer, der har henvendt sig til mig med personlige beretninger om lignende forløb.

På nuværende tidspunkt har vi et omsorgsfuldt tilbud om sundhedsplejerske, når der kommer et lille nyt liv i en familie, hvilket kan være en stor tryghed, da der med kompetent omsorg gives støtte og professionel rådgivning til den nye livssituation. Det jeg har foreslået i borgerforslaget, er sammenligneligt. Altså en tryghed, rådgivning og støtte, når en børnefamilie mister et familiemedlem i husstanden, og derfor gennemgår en stor livsændring og krise.

Blandt andre talte Sundhedsministeren flere gange om ekspertudtalelser fra Det Nationale Sorgcenter og Børn, Unge og Sorg. Disse fungerer under samme "hus", hvilket ikke blev nævnt under Ministerens tale.

Det er godt at et sorgberedskab bliver bygget på faglig viden og erfaring. Dog vil jeg gerne rette opmærksomheden på, at begge organisationer (i deres nuværende funktion) desværre ikke er tilstrækkelige, for familier der havner i en situation, som jeg selv og min egen familie i december 2020. I endnu et forsøg på at belyse de tragiske mangler i de eksisterende tilbud, vil jeg rette jeres opmærksomhed mod beskeden herunder. Denne er fra en mor, der skriver til forældrene i sin søns klasse. Jeg har fået tilladelse til at dele beskeden anonymiseret med jer. Nedenstående omhandler en dreng på 7 år.

>>Kære alle

Jeg skriver til jer fordi der var en episode i klassen i går.

Børnene fortæller hvad der skal ske i weekenden og X fortæller at han har planer om at han ikke vil leve mere og med hånden fører ham en finger over halsen.

Det er ikke første gang X siger han ikke har lyst til at leve mere. Han har så ondt inden i at, det for ham er en måde at udtrykke sig på.

Men det er jo voldsomt at høre både for børn og voksne.

Jeg har hele tiden (også da Xfar var syg) haft kontakt til børn, unge og sorg, over flere omgange. Der anbefaler at vi først får hjælp når der er gået noget tid, slut februar. Det kan være svært at nå ind til kernen, hos børn, når sorgen er alt overskyggende, siger de. Jeg kontaktede dem selvfølgelig igen i går, så nu ser vi om de stadig er af samme mening, når de ringer tilbage på mandag.

Både XXX, XXX og XXX taklede situationen helt perfekt og XXX har ligeledes kontaktet kommunen og dem havde jeg også en fin snak med i går.

Både kommunen og Kræftens Bekæmpelse har hele tiden henvist til Børn, Unge og Sorg for at få hjælp til børnene. Og med meldingen fra Børn, Unge og sorg om at man er nødt til at vente og lade tiden arbejde, har og er, svær at acceptere. Men jeg vælger at lytte og tro på de kan deres kram. Hverken jeg eller instanser tror på han kunne finde på noget. Og da jeg tog en snak med X i går om det hele og sagde til ham, at det hele bliver lettere med tiden, jeg kan bare ikke fortælle ham hvornår. Samt at han er så elsket af mig og hans søster at vi har brug for ham her og at der ikke må ske ham noget, svarede han: ok mor så gør jeg ikke noget alligevel.

Og egentlig ville jeg "bare" informere jer om episoden, så I evt kan tale med jeres børn om at X ikke mener det når han siger det, men han har så ondt inden i, at han ikke kan være i sin egen krop. Samt fortælle at der er så meget styr på det, som der kan komme lige nu.

Nu vil vi tage på tur, ud og få skabt oplevelser og minder sammen, for man ved aldrig hvornår det er sidste gang.

God weekend til alle

BH (Xmor)<<

Beskeden er skrevet af en resursestærk mor, med soloansvaret for flere børn i sorg, samtidig med hun selv befinder sig i stor sorg. Hun forsøger gang på gang, desværre forgæves, at finde råd og vejledning til at hjælpe sit barn bedst muligt i sorgen. Ovenstående eksempel taler igen for, hvordan de nuværende sorgtilbud ikke fungerer - ej heller er tilstrækkelige. Eksemplet viser, hvordan endnu en børnefamilie ikke bliver grebet i deres sorg, dette på trods af moren aktivt selv formår at søge hjælpen hos de eksisterende tilbud.

Jeg vil understrege, at ikke alle vil have behov for psykologhjælp eller anden form støtte/forløb. Men langt de fleste forældre med børn i sorg har behov for at få en tryghed i at navigere den nye livssituation med gode råd til, hvordan de bedst hjælper deres børn i sorg.

I Sundhedsministrenes besvarelse af borgerforlaget, blev der adskillige gange refereret til en gruppe af eksperter og disses ekspertudtalelser. Ministerens gengivelse af ekspertudtalelserne kunne jeg genkende fra mine mange samtaler med Det Nationale Sorgcenter og den kommunikation jeg selv har haft med organisationen. Dette efterlader et indtryk af, at Ministeren alene beror sin vurdering ud fra en helt konkret organisation.

Jeg vil gerne nævne, at faglige ekspertvurderinger er værdifulde, men i min optik mere værdifulde i samspil med praktiske erfaringer. Jeg håber derfor inderligt, at der i udarbejdelsen af et sorgberedskab inddrages nogle af alle de ufrivillige eksperter på området børn og sorg; ufrivillige eksperter, der selv har erfaret, hvad det vil sige at have børn i sorg, og derved har en praktisk viden, vi ikke må glemme i arbejdet om et sorgberedskab med absolut bedst mulig effekt.

I 2016 forpligtigede alle kommuner sig til, i samarbejde med Det Nationale Sorgcenter, at alle ældre over 65 år tilbydes forebyggende hjemmebesøg, når man mister sin ægtefælle. Dvs. at vi på nuværende tidspunkt har et systemiseret tilbud til en helt konkret aldersgruppe. Derfor er det kritisabelt, at et forslag om at gribe børn i sorg er underprioriteret, og at Sundhedsministeren lader det hele lande på en *hurtigt arbejdende arbejdsgruppe*, der vel at mærke blev etableret for et år siden, som havde deadline sommeren 2022, men ikke har kunne arbejde siden marts 2022 grundet COVID-19, som Ministeren forklarede. Det efterlader et klart indtryk af en Regering, der ikke vil forpligte sig til en konkret form for beredskab, der kan støtte børnefamilier, som mister i husstanden.

Jeg håber, at mit brev kan bidrage til et andet perspektiv i jeres videre behandling af det her sårbare og mangelfulde område.

Kærlig hilsen
Anna-Sofie Bülow Wahlgreen